

สถานศึกษา...จะรับมืออย่างไร กับการประเมินคุณภาพรอบสี่

ข้อมูลที่มา อธิวรรณ์ พยอมใหม่

สถานศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทต้องเข้าสู่โหมดการประเมินคุณภาพสถานศึกษารอบสี่อย่างแน่นอน หลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะกฎหมายบังคับไว้ สถานศึกษาจะต้องเตรียมตัวกันอย่างไร... บอก ณ จุดนี้เลยว่าแทบจะไม่ต้องเตรียมอะไรใหม่เลย...หากสถานศึกษามั่นใจว่าระบบการประกันคุณภาพภายในของท่านปฏิบัติได้อย่างครอบคลุม ครบถ้วน ถูกต้อง เป็นไปตามระบบหลักเกณฑ์และวิธีการที่ทางสถานศึกษากำหนดไว้... แต่มีข้อสังเกตจากกฎกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2561 ล่าสุด ...กำหนดให้สถานศึกษาจัดทำมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ ตัวชี้วัด ตามบริบทของสถานศึกษาเอง... นี่คือ **เรื่องท้าทาย** ... และในระบบการประเมินภายนอกจาก สมศ. ก็จะไปตรวจเยี่ยมสถานศึกษา โดยไม่มีมาตรฐานในมือเข้าไปหาท่าน จะมีก็แต่เกณฑ์พิจารณา 4 มิติ 5 ระดับคุณภาพ เพื่อยืนยันสภาพจริงของสถานศึกษาแต่ละแห่ง เพื่อยืนยันระบบการประกันคุณภาพภายในของท่านว่า มีระบบมีความเหมาะสม มีความน่าเชื่อถือได้ มีพัฒนาการหรือไม่ อย่างไร สถานศึกษามีอะไรบ้างที่เป็นนวัตกรรม หรือเป็นแบบอย่างที่ดีบ้าง ไม่มีการรับรองมาตรฐาน แต่เป็นการสะท้อนระดับคุณภาพเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน

ดังนั้น สถานศึกษาจะต้องเตรียมสำรวจตัวเองว่ามีสิ่งเหล่านี้ ครบถ้วน ครอบคลุม มากน้อยเพียงไร

1. **คู่มือหรือแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา** ซึ่งประกอบด้วย 1) มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ ตัวชี้วัด อันเป็นเป้าหมายการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามบริบทของตนเอง 2) ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพ 3) เครื่องมือประกอบการประเมิน เป็นต้น

2. **แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา** ที่สอดคล้อง สะท้อนเป้าหมายตามมาตรฐานของสถานศึกษา ตอบสนองนโยบายภาครัฐ ต้นสังกัด

3. **แผนปฏิบัติการประจำปี** และแผนงบประมาณประจำปี ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โครงการ / กิจกรรม ในแผนปฏิบัติการมีเป้าหมายชัดเจนตรง หรือสอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ ตัวชี้วัด ผู้รับผิดชอบในโครงการ / กิจกรรม การจัดสรรงบประมาณ มีความเหมาะสม เป็นไปได้มากน้อยเพียงใด

4. **สถานศึกษาวางระบบบริหารจัดการภายในสถานศึกษา** เป็นไปตามหลักการประกันคุณภาพภายใน เป็นระบบหรือไม่อย่างไร ดำเนินงานบริหารจัดการด้วยหลักการควบคุมตรวจสอบคุณภาพ (P D C A)

5. **ผลการดำเนินงานตามแผน โครงการ / กิจกรรม** มีผลสำเร็จบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องอยู่ในระดับใด ซึ่งเป็นการแสดงถึงการดำเนินงานที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา และสถานศึกษาได้ใช้ผลการดำเนินงานนี้เป็นประโยชน์ต่อการประกันคุณภาพภายในอย่างไรบ้าง

6. **การดำเนินงานมีประสิทธิภาพเพียงใด** สถานศึกษามีการดำเนินงาน ติดตามตรวจสอบ มีผลการดำเนินงาน เป็นไปตามแผนงาน โครงการ / กิจกรรม การใช้งบประมาณ (ตามปฏิทินการปฏิบัติงาน)

7. **การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา** ครอบคลุมทุกส่วนที่เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้เสีย ทั้งด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบ หรือไม่ อย่างไร

8. **การรายงานผลการประเมินภายในประจำปี** มีความเหมาะสม เป็นไปได้ มีระบบ มีความน่าเชื่อถือ มีประสิทธิผล มีพัฒนาการ สอดคล้อง ครอบคลุม ถูกต้อง ตามมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ ตัวชี้วัดในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนงบประมาณประจำปี รวมทั้งระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด